

La veu eclesial del catalanisme

El passat 12 d'agost, a l'edat de 77 anys, va morir a Manresa Antoni Deig, un dels eclesiàstics catalans més valents, que va defensar, sense embuts, des del seu càrrec de bisbe de Solsona, la llengua i la cultura pròpies.

Prop de les 11 h del matí del dia 12 d'agost, va defallir la persona que va dirigir durant més d'onze anys el bisbat de Solsona. Antoni Deig, bisbe emèrit de Solsona, va morir a l'hospital Sant Joan de Déu de Manresa, víctima d'un càncer d'estòmac. Deig, que fins als últims quinze dies de la seva vida va dur una vida completament normal, va morir acompanyat de familiars i de l'actual bisbe de Solsona, Jaume Traserria.

Capellà, polític, futbolista i poeta. Antoni Deig va néixer l'11 de març de 1926 a Navàs (Bages), localitat en què els seus pares regentaven un bar i on en *Tonet*, nom amb què se'l coneixia de jove, va servir els seus primers cafès. La seva formació es va iniciar amb l'aprenentatge del català a l'escola republicana i, posteriorment, en entrar a estudiar, durant els anys previs a la dictadura, al seminari de Solsona, formació que més tard va completar amb la llicenciatura de dret canònic que va estudiar a la Universitat de Salamanca. La devoció religiosa que va professar ja des de ben jove també va anar prenent força al costat de l'afició al futbol, especialment de l'afició pel Barça. Fins i tot, va arribar a confessar que en més d'una ocasió va dubtar entre ser futbolista o ser capellà. Durant els anys d'adolescència, però, també va descobrir una altra de les passions que el va acompanyar al llarg de tota la seva vida: la poesia, plaer que va acabar amb la publicació de diversos llibres: *D'uns i d'altres* (1976), *O, Menorca, Menorca* (1982) i *Nadal de Nardales* (1990).

Finalment, Deig va ser ordenat sacerdot el 16 d'abril de 1949 pel jove bisbe de Solsona, Vicent Enrique i Tarancón, personatge clau de la transició espanyola. De la seva estada al seminari va sorgir un vincle molt estret amb Josep Pont i Gol, prelat catalanista molt actiu en la repressió franquista, mestre i un dels principals introductors de Deig en la defensa del nacionalisme català des de la mateixa Església.

De secretari a bisbe de la diòcesi natal. Durant divuit anys (del 1952 al 1970), Deig va treballar com a secretari de Pont i Gol, bisbe de la diòcesi de Sogorb-Castelló i, posteriorment, de la ciutat de Tarragona. L'any 1977, Deig va obtenir, finalment, el càrrec de bisbe de Menorca, posició que va ocupar fins al 1990. Va ser aquest any, doncs, quan retornà a la seva diòcesi natal, Solsona, per ser-ne el bisbe. Durant els més de deu anys que va treballar al capdavant del bisbat de Menorca, va batallar enèrgicament perquè les Illes Balears fossin una província eclesiàstica autònoma, una opció que encara no s'ha aconseguit (ja que continuen dependent de València).

Deig va exercir de bisbe de Solsona entre el 1990 i el 2001, tot just el moment en què va arribar a l'edat de jubilació, els 75 anys. Des d'aquella data vivia retirat a Navàs, amb la companyia de tots els seus convilatans, que tan bé el coneixien, per les seves arrels, mai trencades, amb el seu poble natal.

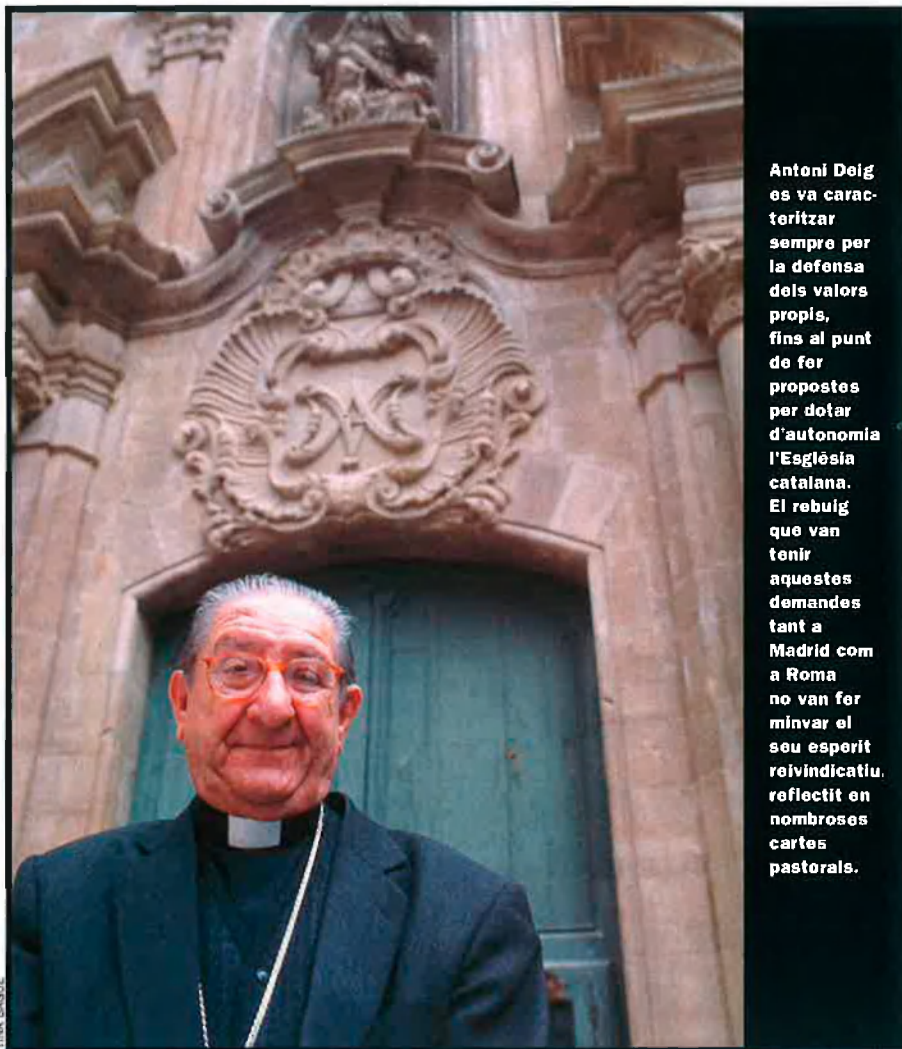
I és que Antoni Deig sempre va defensar la seva gent, mostrant un caràcter afable i un tarannà bonhomíós.

És per aquest motiu, i per la seva tasca pastoral en defensa de la llengua i la cultura del país, que la mort del bisbe s'ha rebut amb una forta consternació. Una prova evident n'és la gran quantitat de visites que va rebre la seva capella ardent, ubicada a Solsona, l'endemà mateix de la seva mort, i la multitud de persones (entre les quals hi havia polítics catalans i personatges de pes de l'àmbit cultural) que l'acompanyaren en la cerimònia del funeral, oficiat el dijous 14 a la catedral de Solsona.

La polseguera de l'Episcopal Catalana. El 22 d'agost de 1991, quan Deig exercia de bisbe de Solsona, va ser convidat a la Universitat Catalana d'Estiu per participar en el seminari titulat "Aportació cristiana al projecte nacional", marc on es van produir unes declaracions que van donar la volta a tot l'estat espanyol. En aquesta ocasió, Deig va exposar la necessitat de crear una Conferència Episcopal Catalana, independent de l'espanyola, però sense trencar les relacions amb aquesta definitivament, atenent-se a les lleis de l'Església que entenen una conferència episcopal com una assemblea de bisbes d'una nació o d'un territori determinat. Per tirar endavant la proposta, però, era necessari el vistiplau del papa i de la Conferència Episcopal Espanyola, motiu pel qual, segons Deig, "es tracta d'un projecte no sols hipotètic, sinó quasi utòpic", tal com va declarar a una entrevista concedida a EL TEMPS el mes de setembre del 1991.

En aquesta Conferència Episcopal Catalana, el bisbe catalanista preveia les vuit diòcesis del Principat, excloent-ne les Illes Balears i el País Valencià, ja que "d'altra manera encara seria molt més complicat". En avaluar la situació dels Països Catalans, Deig va considerar que "la relació que tenim la província episcopal de Catalunya amb les Illes és del tot normal, però amb València, no; hi ha comarques castellanoparlants, com Utiel o per allà a Oriola, que no pertanyen a la nostra cultura. De moment veig més factible centrar la proposta en els vuit bisbats del Principat".

La proposta va rebre adhesions del món eclesiàstic, com la del bisbe de Gi-

Antoni Deig es va caracteritzar sempre per la defensa dels valors propis, fins al punt de fer propostes per dotar d'autonomia l'Església catalana. El rebuig que van tenir aquestes demandes tant a Madrid com a Roma no van fer minvar el seu esperit reivindicatiu, reflectit en nombroses cartes pastorals.

rona, Jaume Camprodon, però també d'altres àmbits polítics i socials. A més, van ser molts també els detractors, i a Madrid es va entendre l'autonomia eclesial com el primer pas cap a l'autonomia política. Fins i tot, el bisbe va rebre cartes anònimes, "algunes, bastant fortes, que clamaven per la *unidad de España*. "Confonen -deia- la unitat de l'Església amb la unitat d'Espanya; la unitat de l'estat és una altra cosa, l'Església ha d'estar al marge de la política."

Finalment, la proposta va quedar silenciada pel Concili Provincial de la Tarragonense, que agrupa set de les vuit diòcesis del Principat. De tot allò, només s'ha aplicat una de les resolucions, la creació d'una Regió Eclesiàstica a Catalunya, esdevinguda l'any 1995.

Una lluita inacabada. Les accions per emfatitzar els trets diferencials de

Catalunya no van acabar aquí, sinó que Deig, des de la posició de bisbe de Solsona, va dur a terme múltiples tasques.

Des del full parroquial de la seva diòcesi va publicar articles en defensa de l'autodeterminació de Catalunya i dels drets de la llengua catalana, i va reclamar la necessitat de fer-la servir de manera preferent en les celebracions litúrgiques. També, en una visita al Vaticà, Deig va demanar al papa Joan Pau II que inclogués la llengua catalana a les seves tradicionals salutacions a la plaça de Sant Pere, petició, però, que no va obtenir els seus fruits. Finalment, l'any 2002, Antoni Deig va ser guardonat amb la Creu de Sant Jordi pel reconeixement a la seva contribució en la protecció de les institucions i la cultura catalanes.

Mercè Rusiñol